

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

2018

Διαχρονικός και βασικός στόχος του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι η προστασία των εργαζομένων και η σταθερή βελτίωση των επιπέδων ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας. Η στρατηγική της Κύπρου για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία 2013 – 2020, καθορίζει τις κατευθύνσεις και τις προτεραιότητες που τίθενται για την επίτευξη του πιο πάνω στόχου.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΤΕΕ) στο πλαίσιο υλοποίησης του στρατηγικού στόχου για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της υγείας στον εργασιακό χώρο ετοιμάζει και εφαρμόζει, μεταξύ άλλων, Πρόγραμμα Επιθεωρήσεων με σκοπό την προστασία των εργαζομένων και τη διασφάλιση του δίκαιου ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων.

Για να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική εφαρμογή και η συστηματική παρακολούθηση του πιο πάνω Προγράμματος Επιθεώρησης τίθενται ποσοτικοί και ποιοτικοί στόχοι σε σχέση με τις επιθεωρήσεις που αναμένεται να πραγματοποιηθούν.

Σύμφωνα με τις στρατηγικές μας προτεραιότητες, το Πρόγραμμα Επιθεωρήσεων για το 2018 δίνει ιδιαίτερη έμφαση, μεταξύ άλλων, στη διεξαγωγή επιθεωρήσεων για την επιτήρηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία στην εργασία στον κατασκευαστικό τομέα, στον τομέα της μεταποίησης, στην εξορυκτική βιομηχανία, στον ξενοδοχειακό και επισιτιστικό τομέα, στις μονάδες αποθήκευσης και χρήσης επικίνδυνων χημικών ουσιών που μπορεί να προκαλέσουν ατύχημα μεγάλης κλίμακας, στις υπεραγορές, στο χονδρικό εμπόριο, στις νοσηλευτικές δραστηριότητες και στη δημόσια διοίκηση. Επίσης, το 2018 στο Τμήμα θα συνεχίσει η διεξαγωγή επιθεωρήσεων για τον έλεγχο της διαχείρισης θεμάτων ασφάλειας και υγείας, για την προσθήκη απαιτήσεων για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εξέταση αιτήσεων έκδοσης πολεοδομικής άδειας / άδειας οικοδομής / πιστοποιητικού έγκρισης και πιστοποιητικού εγγραφής εργοστασίου, για τον έλεγχο της ασφαλούς αποθήκευσης πετρελαιοειδών και για την προστασία των εργαζομένων από τη θερμική καταπόνηση.

Το 2018 παραμένει προτεραιότητά μας η προώθηση της πρόληψης των εργατικών ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και επικίνδυνων συμβάντων, καθώς και η καλλιέργεια νοοτροπίας ασφάλειας και υγείας μέσω των επιθεωρήσεων και των άλλων δραστηριοτήτων μας.

Αναστάσιος Γιαννάκη
Διευθυντής
Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ 2013 – 2020	4
2.	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΕΕ	5
3.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	6
4.	ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	7
5.	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	8

Η Στρατηγική της Κύπρου στον τομέα της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία 2013-2020, που υπογράφηκε από την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, από τις Εργοδοτικές και Συνδικαλιστικές Οργανώσεις καθώς και από άλλους εμπλεκόμενους φορείς, έχει ως στόχο την υλοποίηση της πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για συνεχή και σταθερή βελτίωση των επιπέδων ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας. Η Στρατηγική αυτή εστιάζεται στους ακόλουθους άξονες:

- 1. Θεσμικό Πλαίσιο:** Αξιοποίηση και βελτιστοποίηση του θεσμικού πλαισίου. Το πλαίσιο αυτό βασίζεται στη λειτουργία του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος και του Παγκύπριου Συμβουλίου Ασφάλειας και Υγείας.
- 2. Νομοθετικό Πλαίσιο:** Συμπλήρωση του νομοθετικού πλαισίου όπου και όταν εντοπίζονται κενά ή και ιδιαιτερότητες που αφορούν τα δεδομένα της Κύπρου. Προώθηση της απλοποίησής του.
- 3. Σύστημα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΕ):** Εφαρμογή ΣΕΕ για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της νομοθεσίας με σκοπό την προστασία των εργαζομένων και τη διασφάλιση του δίκαιου ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων.
- 4. Υποστηρικτικοί Θεσμοί:** Παροχή στοχευμένης υποστήριξης και ενημέρωσης προς τους Λειτουργούς Ασφάλειας και τα Εγκεκριμένα Πρόσωπα Παροχής Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ), σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην Εργασία και βελτίωση της λειτουργίας του θεσμού των Επιτροπών Ασφάλειας.
- 5. Σύστημα Επιτήρησης της Υγείας των Εργαζομένων:** Εισαγωγή νέας νομοθεσίας και υλοποίηση σχεδίου δράσης για την καταγραφή, παρακολούθηση και πρόληψη των επαγγελματικών ασθενειών.
- 6. Πρόληψη και νοοτροπία Ασφάλειας και Υγείας:** Υλοποίηση πολλαπλών δράσεων για την προώθηση της πρόληψης των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών και την ανάπτυξη της νοοτροπίας ασφάλειας και υγείας.
- 7. Ενσωμάτωση σε άλλους Τομείς Πολιτικής:** Ενσωμάτωση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στην εκπαίδευση, στην απασχόληση, στην ανάπτυξη, στην πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων και στην παροχή χορηγιών.
- 8. Επιστημονική Πρόοδος και Έρευνα:** Συνεργασία με Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, Ερευνητικά Ινστιτούτα και Υπηρεσίες στην Κύπρο και στο εξωτερικό για σκοπούς έρευνας και εκπόνησης μελετών στα θέματα ασφάλειας και υγείας.
- 9. Συνεργασία με Κοινωνικούς Εταίρους και άλλους Φορείς:** Συνεργασία με τις εργοδοτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις, κρατικούς φορείς, τοπικές αρχές και άλλους φορείς που ρυθμίζουν τα επαγγέλματα, την επιτήρηση αγοράς και την προστασία του περιβάλλοντος για την παροχή τεχνοκρατικής βοήθειας με στόχο την αναβάθμιση των δυνατοτήτων τους για προσφορά στην εκπαίδευση και καθοδήγηση στα μέλη τους.
- 10. Ενεργός συμμετοχή σε Σώματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνείς Οργανισμούς:** Ενεργός συμμετοχή σε Ομάδες Εργασίας και Επιτροπές της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την ασφάλεια και υγεία στην Εργασία, της Επιτροπής Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας, του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την ασφάλεια και υγεία, της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας που ασχολείται με τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας των Ηνωμένων Εθνών.

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΧΩΡΟ

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΤΕΕ), εφαρμόζοντας τις σχετικές νομοθεσίες, τις διοικητικές ρυθμίσεις και τις κυβερνητικές οδηγίες, έχει καθορίσει Στρατηγικούς στόχους και συγκεκριμένες Δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται κυρίως από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Το Πρόγραμμα Επιθεωρήσεων στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία ετοιμάζεται στο πλαίσιο υλοποίησης του 1^{ου} Στρατηγικού Στόχου του ΤΕΕ τη «**Διασφάλιση της Ασφάλειας και της Υγείας στον Εργασιακό χώρο**» και αποτελεί την κύρια δράση της 2^{ης} Δραστηριότητας του Στόχου αυτού «Επιθεωρήσεις, Εφαρμογή και Επιβολή Νομοθεσίας».

Το Πρόγραμμα Επιθεωρήσεων του 2018 έχει ειδικά προσαρμοστεί ώστε να λαμβάνει υπ' όψιν, μεταξύ άλλων, τα δεδομένα που δημιουργήθηκαν λόγω της οικονομικής κρίσης που συνεχίζει σε έναν βαθμό να πλήττει την Κύπρο. Ο προγραμματισμός των επιθεωρήσεων και η χρήση συγκεκριμένων στρατηγικών, ποσοτικών και ποιοτικών στόχων αποσκοπεί στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της απόδοσης του Συστήματος Επιθεώρησης, σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην Εργασία.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

Για την ετοιμασία του Προγράμματος Επιθεωρήσεων 2018 λήφθηκαν υπ' όψιν τα ακόλουθα:

- (α) Οι αλλαγές από τις επιπτώσεις της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης σε διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, αλλά και η ανάπτυξη που παρουσιάζεται σε ορισμένους τομείς σε κάποιες περιοχές, όπως για παράδειγμα η αύξηση των δραστηριοτήτων στις παράλιες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και η αύξηση των κατασκευαστικών εργασιών.
- (β) Η εφαρμογή της νέας Στρατηγικής για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία που καλύπτει την περίοδο 2013 - 2020.
- (γ) Η ανάλυση των εργατικών ατυχημάτων που γνωστοποιήθηκαν την τελευταία πενταετία και ειδικά οι υψηλές συχνότητες ή και η σοβαρότητα ατυχημάτων που συνεχίζουν να συμβαίνουν τα τελευταία χρόνια σε συγκεκριμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας όπως είναι, η Μεταποιητική Βιομηχανία, η Ξενοδοχειακή και Επισιτιστική Βιομηχανία, το Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο και οι Κατασκευές.
- (δ) Το θέμα της διαφωτιστικής εκστρατείας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία για τα έτη 2018-2019 που είναι οι Ασφαλείς και Υγιείς Χώροι Εργασίας: Διαχείριση Επικίνδυνων Ουσιών.
- (ε) Η υποβοήθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την ετοιμασία γραπτών εκτιμήσεων των κινδύνων.
- (στ) Τα αποτελέσματα των μηνιαίων και ετήσιων δραστηριοτήτων επιθεωρήσεων των τελευταίων δύο χρόνων, οι απόψεις και τα σχόλια των Επιθεωρητών αναφορικά με τις εμπειρίες τους από την εφαρμογή των ετήσιων Προγραμμάτων Επιθεώρησης τα τελευταία χρόνια.
- (ζ) Η ανάγκη πιο αποτελεσματικής επιβολής της Νομοθεσίας καθώς και η βελτίωση της συμμόρφωσης μέσω των επιθεωρήσεων με τη χρήση νομικών ή άλλων εργαλείων, όπως είναι, η έκδοση Ειδοποιήσεων Βελτίωσης και Απαγόρευσης, η λήψη ποινικών μέτρων καθώς και η αποστολή επιστολών.
- (η) Η ανάγκη διεξαγωγής στοχευμένων επιθεωρήσεων με βάση συγκεκριμένα κριτήρια για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των επιθεωρήσεων.
- (θ) Οι κατά καιρούς εισηγήσεις των Κοινωνικών Εταίρων (Εργοδοτικών και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων) περιλαμβανομένης της εισήγησης για αύξηση του αριθμού των επιστολών παραβάσεων και των Ειδοποιήσεων Βελτίωσης και Απαγόρευσης με σκοπό την πιο αυστηρή επιτήρηση της εφαρμογής της νομοθεσίας στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.
- (ι) Η υποχρέωση της Κύπρου για υποβολή εκθέσεων σε Οργανισμούς και Επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε Διεθνείς Οργανισμούς.

4. ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

Για σκοπούς αποτελεσματικής λειτουργίας του Συστήματος Επιθεωρήσεων καθορίστηκαν οι ακόλουθοι ποσοτικοί και ποιοτικοί στόχοι.

4.1. Ποσοτικοί

Στον πιο κάτω Πίνακα αναφέρονται συγκεντρωτικά οι βασικοί ετήσιοι ποσοτικοί στόχοι για τις δραστηριότητες κάθε Επιθεωρητή, ο οποίος ασχολείται με τα θέματα ασφάλειας και υγείας και οι οποίοι προσαρμόζονται ανάλογα με την κατανομή καθηκόντων σε σχέση και με άλλες δραστηριότητες του Τμήματος.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ / ΑΛΛΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΑΝΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ
Συνολικές Ετήσιες Επιθεωρήσεις	250
Εντοπισμός παραδειγμάτων Καλής Πρακτικής	1-2

Πίνακας 1: Βασικοί Ποσοτικοί στόχοι ανά Επιθεωρητή

4.2. Ποιοτικοί

Οι επιθεωρήσεις αποσκοπούν στους ακόλουθους βασικούς ποιοτικούς στόχους:

- 4.2.1. Ενημέρωση του εργοδότη ή των εργοδοτών (όπου εμπλέκονται περισσότεροι του ενός εργοδότες, π.χ. εργολάβος, υπεργολάβος) ή του αυτοεργοδοτούμενου προσώπου ή στην περίπτωση που αυτό δεν είναι δυνατόν, του εκπροσώπου του/τους, στο ανώτερο κατά το δυνατόν ιεραρχικό επίπεδο, στην παρουσία του Λειτουργού Ασφάλειας όπου υπάρχει ή άλλου αρμόδιου προσώπου των Εσωτερικών Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ) ή του Συντονιστή Εκτέλεσης, στην περίπτωση επιθεώρησης εργοταξίου, για τα ευρήματα της επιθεώρησης, καθώς και για τις βασικές υποχρεώσεις του Εργοδότη ή/και άλλων συντελεστών του έργου στην περίπτωση επιθεώρησης εργοταξίου.
- 4.2.2. Διεξαγωγή επιθεώρησης με τη συνοδεία, όπου είναι εφικτό, του εργοδότη ή του εκπροσώπου του, του εμπλεκόμενου αυτοεργοδοτούμενου προσώπου, όπου ισχύει και άλλων συντελεστών έργων όπου απαιτείται, καθώς και του Αντιπροσώπου Ασφάλειας των εργοδοτουμένων.
- 4.2.3. Ανάλογα με τα αποτελέσματα/ευρήματα της επιθεώρησης, εφαρμόζονται νομικά εργαλεία επιβολής της συμμόρφωσης σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία (π.χ. ετοιμασία και αποστολή επιστολής παραβάσεων, επίδοση ειδοποίησης βελτίωσης ή απαγόρευσης και ετοιμασία φακέλου ποινικής δίωξης για τη λήψη νομικών μέτρων).

5.1. Ετήσιες Δραστηριότητες Επιθεώρησης

Επανεπιθεώρηση των χώρων εργασίας στους οποίους στάλθηκε επιστολή παραβάσεων ή εκδόθηκε Ειδοποίηση Βελτίωσης στο προηγούμενο ή στο τρέχον έτος.

Έλεγχος διαχείρισης θεμάτων Ασφάλειας (Εξωτερικές και Εσωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης, Λειτουργοί Ασφάλειας)

Υποβολή όρων για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά τη διαδικασία εξέτασης αιτήσεων έκδοσης Πολεοδομικής Άδειας / Άδειας Οικοδομής / Πιστοποιητικού Έγκρισης

Εξέταση αιτήσεων και επιθεώρηση για έκδοση Πιστοποιητικού Εγγραφής Εργοστασίου

Επιθεωρήσεις στις Νοσηλευτικές Δραστηριότητες (Νοσοκομεία, Ιδιωτικές Κλινικές)

Επιθεωρήσεις για την Ασφαλή Αποθήκευση Πετρελαιοειδών

Έλεγχος σε χώρους εργοδότησης Αλλοδαπών

Επιθεωρήσεις σε μονάδες αποθήκευσης / χρήσης επικίνδυνων χημικών ουσιών κατηγορίας «Seveso» για αποφυγή ατυχημάτων μεγάλης κλίμακας

Επιθεωρήσεις σε επιχειρήσεις προσωρινής απασχόλησης και υποστατικά όπου απασχολούνται εργαζόμενοι προσωρινής απασχόλησης (Εκστρατεία σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Επιθεωρήσεις σε υποστατικά της Εξορυκτικής Βιομηχανίας

Επιθεωρήσεις στον Κατασκευαστικό Τομέα

Έλεγχος του Καπνίσματος στους χώρους εργασίας

Πίνακας 2: Ετήσιες δραστηριότητες

5.2. Στοχευμένες Εκστρατείες Επιθεώρησης

Οι στοχευμένες εκστρατείες επιθεώρησης διεξάγονται σε καθορισμένο χρονικό πλαίσιο όπως φαίνεται στον Πίνακα 3. Για τις εκστρατείες αυτές ετοιμάζονται ερωτηματολόγια ελέγχου με τις ανάλογες επεξηγήσεις και οδηγίες με βάση τους συγκεκριμένους στόχους της κάθε εκστρατείας. Οι στόχοι, τα σημεία ελέγχου και οι σχετικές επεξηγήσεις για την κάθε εκστρατεία δημοσιοποιούνται μέσω Ανακοίνωσης στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Επίσης, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στους εμπλεκόμενους φορείς και στους κοινωνικούς εταίρους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (2018)
Επιθεωρήσεις για εντοπισμό παραδειγμάτων Καλής Πρακτικής	Ιανουάριος – Ιούνιος
Επιθεωρήσεις σε Υπεραγορές και Χονδρικό Εμπόριο	Φεβρουάριος
Επιθεωρήσεις σε Εργοτάξια (μικρές οικοδομές, πολυώροφα κτήρια)	Μάρτιος – Ιούνιος, Σεπτέμβριος, Νοέμβριος
Επιθεωρήσεις σε Χώρους Παρασκευής, Επεξεργασίας και Αποθήκευσης Χημικών Ουσιών	Μάρτιος
Επιθεωρήσεις σε Ξενοδοχεία, Εστιατόρια και Υποστατικά Διανομής Έτοιμων Φαγητών	Μάιος– Ιούνιος
Επιθεωρήσεις για την προστασία εργαζομένων από τη Θερμική Καταπόνηση [Εργοτάξια, Λιμάνια, Λατομεία]	Ιούλιος - Αύγουστος
Επιθεωρήσεις σε εγκαταστάσεις Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών	Σεπτέμβριος
Επιθεωρήσεις στη Μεταλλουργική Βιομηχανία	Νοέμβριος

Πίνακας 3: Δραστηριότητες με καθορισμένο χρονοδιάγραμμα